

ERSBO

Arkeologisk utredning

Hemlingby 19:1²⁰ och del av Andersberg 14:1¹, Hemlingby 23:14³ med flera
Gävle stad och Valbo socken
Gävle kommun
Gästrikland

Kerstin Westrin

ERSBO

Arkeologisk utredning

Hemlingby 19:1²⁰ och del av Andersberg 14:1¹, Hemlingby 23:14³ med flera
Gävle stad och Valbo socken
Gävle kommun
Gästrikland

Rapport 2022:23
Kerstin Westrin

Länsmuseet Gävleborgs rapportserie

Rapportserien innefattar rapporter inom länsmuseets verksamhetsområden arkeologi, bebyggelsehistoria, byggnadsvård, kulturmiljövård, etnologi, konst- och kulturhistoria.

Du kan själv ladda hem rapporter i PDF-format från länsmuseets hemsida www.lansmuseetgavleborg.se

Rapporter, böcker och mycket annat kan Du köpa/beställa i länsmuseets butik butik@xlm.se eller 026-65 56 35.

Utgivning och distribution:

Länsmuseet Gävleborg
Södra Strandgatan 20, 802 50 Gävle
www.lansmuseetgavleborg.se

© Länsmuseet Gävleborg 2022

Omslagsbild: Ett hjul som blivit kvarlämnat vid Almkärret. Foto. Kerstin Westrin
Länsmuseet Gävleborg medger spridning av dokumentationsmaterialet med Creative Commons licensen CC BY, undantaget kartmaterial: ©Lantmäteriet, dnr I2018/00110.

ISSN 0281-3181

Print: Länsmuseet Gävleborg

INNEHÅLL

Sammanfattning	4
Inledning	4
Syfte och metod	4
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Tidigare arkeologiska insatser	7
Resultat kart och arkivstudier	8
Resultat inventering	11
Diskussion.....	13
Länsmuseets Förslag på fortsatta åtgärder	17
Administrativa uppgifter.....	17
Referenser	18
Bilaga. Lämningslista	19

SAMMANFATTNING

Länsmuseet Gävleborg har under fem dagar i maj-juni år 2021 utfört en arkeologisk utredning steg 1 och 2 inom delar av fastigheterna Andersberg 14:11, Hemlingby 19:120, 23:143, 72:148 samt Skogmur 3:11 och 4:11 inom Gävle stad samt Valbo-Backa 6:12 i Valbo socken. Samtliga fastigheter inom Gävle kommun. Utredningen genomfördes med anledning av att Gävle kommun prövar möjligheten för fortsatt utveckling av Ersbo-syd med industri-och verksamhetsmark. Syftet med utredningen var att klarlägga om det inom området fanns icke kända lämningar inom området. Beslut i ärendet fattades av Länsstyrelsen (Lst Dnr 1452–2021).

Inom utredningsområdet fanns två registrerade lämningar. I Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister (KMR) fanns lägenhetsbebyggelsen L1951:6071 registrerad och i Skogsstyrelsens databas Skogens Pärlor fanns ett röjningsröse med objektid:3089481 registrerat.

Inom utredningens steg 1 inventerades hela utredningsområdet okulärt och 25 nya lämningar och tre möjliga lägen för stenåldersboplatser identifierades. Inom utredningens steg 2 provgrovsgrävdes de möjliga stenåldersboplatserna. Inget framkom som indikerar mänsklig närvaro på något av lägena.

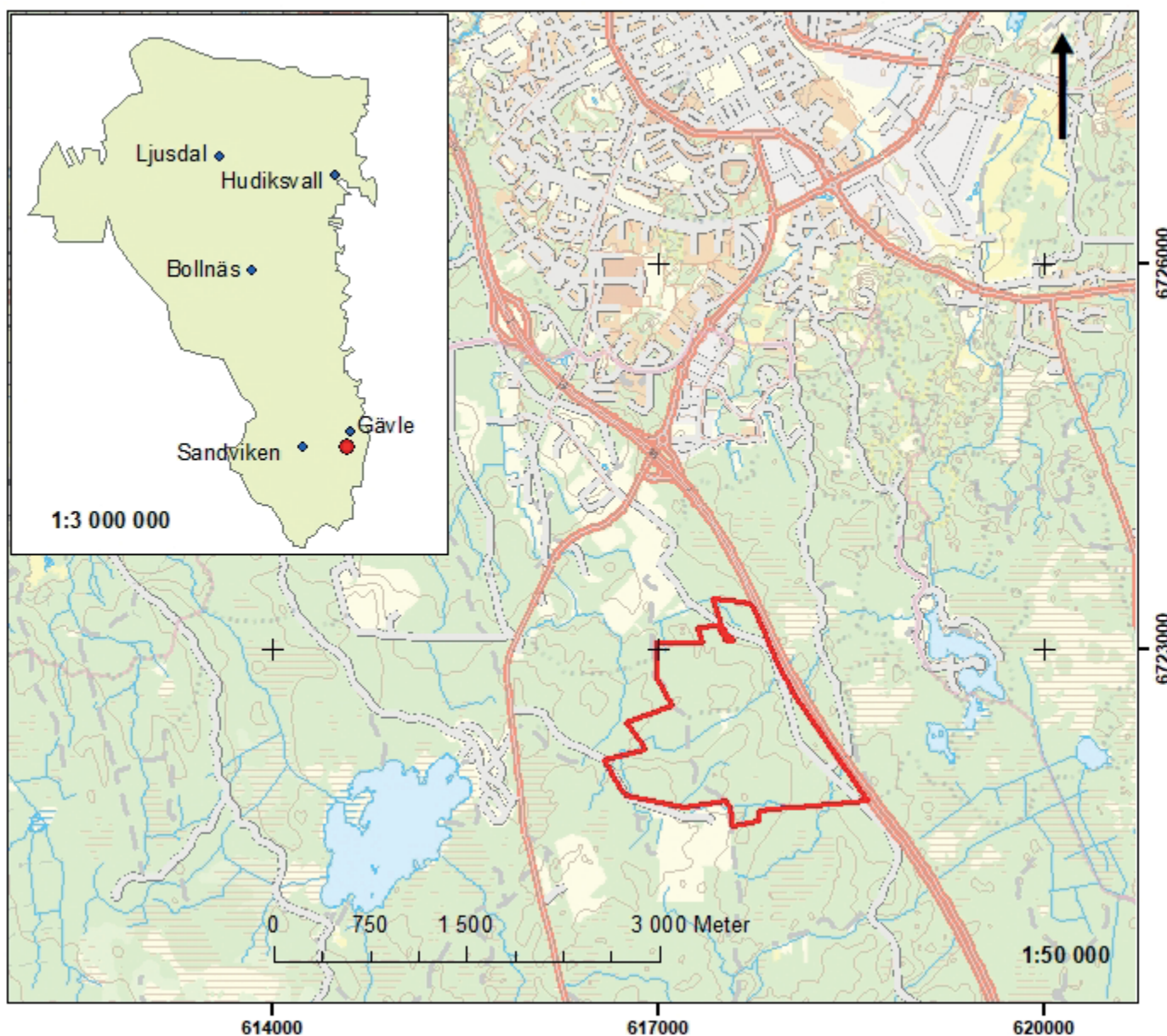
INLEDNING

Länsmuseet Gävleborg har utfört en arkeologisk utredning steg 1 och 2 inom delar av fastigheterna Andersberg 14:11, Hemlingby 19:120, 23:143, 72:148 samt Skogmur 3:11 och 4:11 inom Gävle stad samt Valbo-Backa 6:12 i Valbo socken efter beslut av Länsstyrelsen Gävleborg (dnr 1452–2021). Samtliga fastigheter inom Gävle kommun. Gävle kommun prövar möjligheten för fortsatt utveckling av Ersbo-syd med industri-och verksamhetsmark inom utredningsområdet. Utredningsområdet var cirka 149 hektar. Arbetet i fält utfördes under fem dagar mellan 11/5 och 28/5 år 2021 av Kerstin Westrin, Maria Björck och Frida Löjdström.

SYFTE OCH METOD

Syftet med utredningen var att fastställa om det fanns okända lämningar inom området.

- Kart- och arkivstudier kommer att genomföras för att identifiera och också möjligen datera lämningar. Resultatet av studien kommer sedan att utgöra ett underlag i fältnomentet.
- Hela utredningsområdet inventeras okulärt.
- Identifierade boplatslägen kommer att provgrovsgrävas och materialet sällas.
- Påträffade lämningar dokumenteras och mäts in med GPS.
- All inmättningsdata efterbearbetas i Arc-GIS
- Samtliga påträffade lämningar kommer att registreras i Riksantikvarieämbetets kulturminnesregister (KMR)

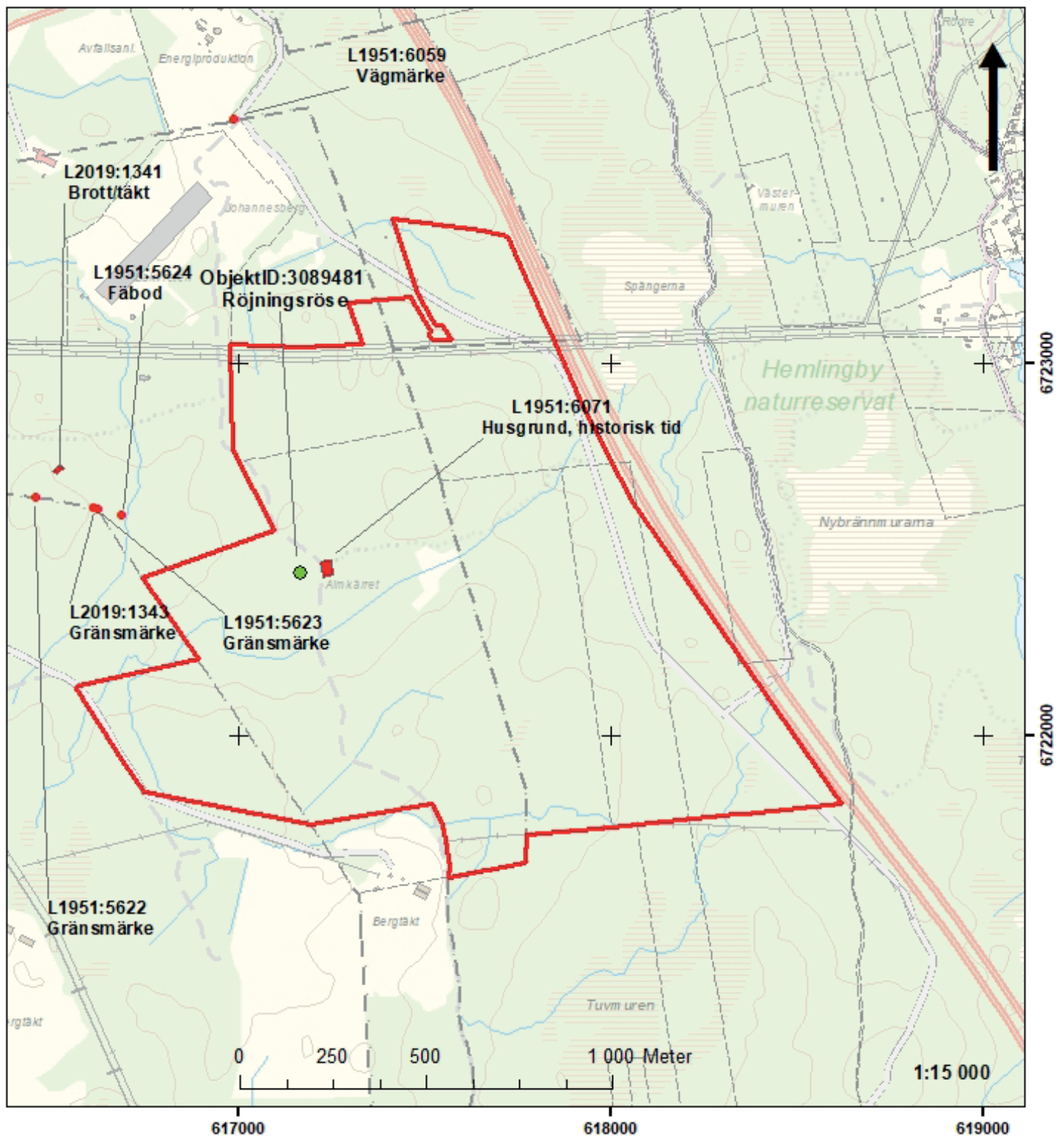
Figur 1. Utdrag ur fastighetskartan med utredningsområdet markerad i rött. Lilla kartan visar utredningsområdets läge, rödmarkerad, i Gävleborgs län.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Terrängen inom utredningsområdet utgörs av skogsmark med mindre höjdparter. Marken utgörs till stora delar av morän eller torv (SGU jordartskart). Höjden över havet varierar mellan 40 och 55 meter.

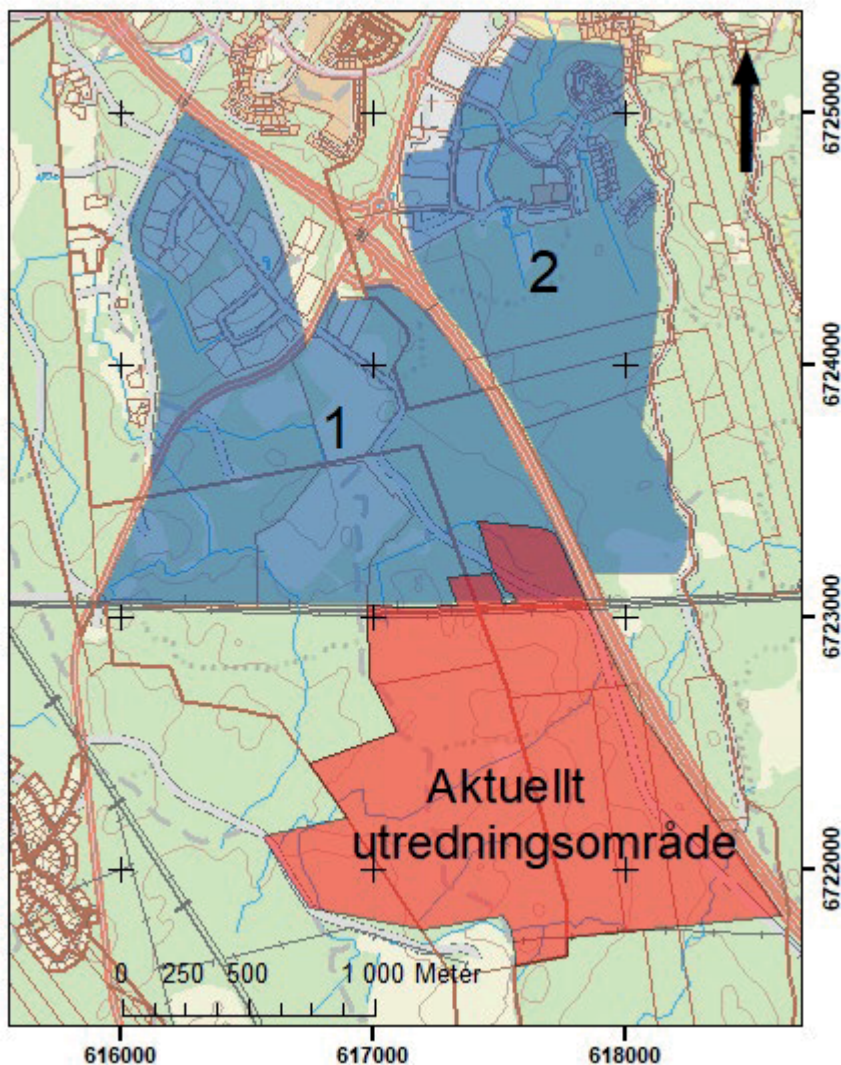
Inom utredningsområdet fanns i KMR endast en registrerad lämning, lägenhetsbebyggelsen L1951:6071. I Skogsstyrelsen karttjänst Skogens pärlor fanns också en registrerad lämning, ett röjningsröse med ObjektID: 3089481.

Väster om utredningsområdet finns fler gränsrösen registrerade. Dessa ligger i gränsen mellan Valbo socken och Gävle stad. En uppgift om fäbod (L1951:5624) samt ett brott/täkt finns också registrerad i det västra området. Fäboden är registrerad utifrån uppgift från ordsbor (KMR). I norr finns en väghållningssten registrerad (L1951:6059).

Figur 2. Utdrag ur fastighetskartan med utredningsområdet markerad med röd linje, de registrerade lämningarna i KMR är rödmarkerade och lämningen registrerad i Skogens Pärlor är grönmarkerad.

TIDIGARE ARKEOLOGISKA INSATSER

Figur 3. Utdrag ur fastighetskartan med läget för två tidigare utredningarna som är blåmarkerade. Skala 1:30 000

Två större utredningar har genomförts direkt norr om det nu aktuella utredningsområdet. I det utredningsområdet som märkts som 1 (figur 3) genomfördes en utredning år 2007. Bakgrunden till utredningen var att området var planerat för industri. Samtliga lämningar som påträffades var från historisk tid och majoriteten kunde kopplas till två bebyggelseenheter, Katrineborg och Johannesberg (Eriksson 2007). Inför borttagandet av bebyggelselämningarna genomfördes en dokumentation utifrån kart- och arkivstudier av lämningarna som avrapporterades år 2008 (Eriksson 2008)

Inom område 2 (figur 3) utfördes en utredning etapp 1 och 2 år 2007. Resultatet av utredningen skulle ligga till grund för detaljplanläggningen av området. Även vid denna utredning var majoriteten av de framkomna lämningarna från historisk tid. (Eriksson 2007). En fäbodlämning som fanns inom utredningsområdet kom att dokumenteras år 2008. Fäbodlämningen benämns Klintbergska rönningen och marken förvärvades av Klintbergska familjen, som bodde inne i Gävle, från Hemlingbys bönder i slutet av 1700-talet (Eriksson 2006).

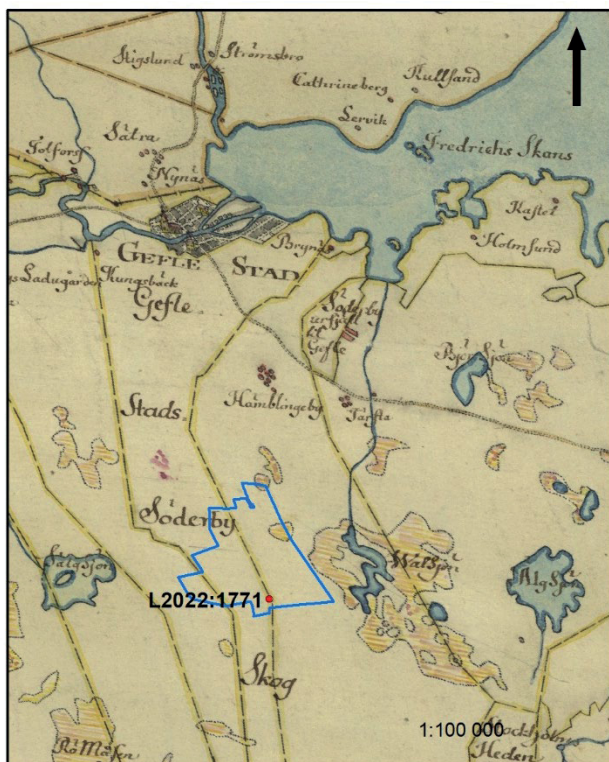
RESULTAT KART OCH ARKIVSTUDIER

Utredningsområdet har historiskt tillhört byarna Kungsladugården/ Backa, Söderby samt Hemlingby. På tidigt 1600-tal donerades Söderbys marker till Gävles stad. Donationen innebar ett utvidgande av marker som kunde nyttjas för boskapsskötsel och skog för tillgång av timmer och ved. Sannolikt utnyttjades detta av Gävles borgerskap som under en längre tid efterfrågat just denna typ av marker (Swedlund 1946 :47-48f). Äldsta kartan (figur 6) som visar att ett område inom utredningsområdet har börjat brukas är från år 1829 (V14-1:17) och ägorna benämns ”almkänn” i protokollet.

Huvudnamn Charakter	Egornas Namn och Be- skaffenhet.	Öppen Fjord		Vred		Äng och Stogbacke		Mark by Söderby		Hagar		Skog	
		Areal		Areal		Areal		Areal		Areal		Areal	
		S.	K.	S.	K.	S.	K.	S.	K.	S.	K.	S.	K.
1.	Almkänn, allmogens mark			11.									
2.	Dito allmogens mark							4.	4.				

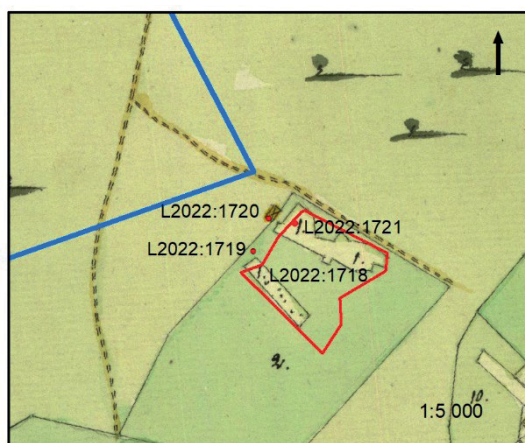
Figur 4. Utdrag ur ägo och markbeskrivning från år 1829 års karta.

Relativt stora ytor är röjda på denna karta, vilket sannolikt talar för att arbetet med detta pågått under en längre tid, om inte direkt, så tämligen snabbt efter att Gävle stad tog över dessa marker. Namnet och de många diken på kartan från år 1829 talar för att det är ett kärr som dikats ut för att få brukbar mark. En karta (figur 7) från år 1858 (j-35) visar samma bebyggelse, ett bostadshus, som på kartan från år 1829. På Generalstabskartan (J243-98-1) från år 1900 finns fem byggnader inom området som nu benämns som fäbodrar (figur 8). På denna karta finns den registrerade lägenhetsbebyggelsen (L1951:6071) som ett av de fem husen. Slutligen på Ekonomiska kartan från 1950-talet (J133-13h4e55) finns bara den registrerade lägenhetsbebyggelsen kvar och större delen av jordbruksmarken är nu borta (figur 9).

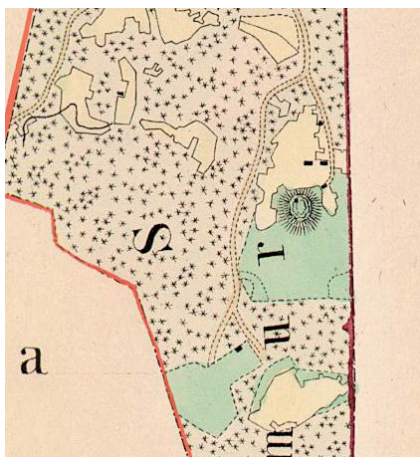

Figur 5. Utdrag ur karta över Gästrikland från år 1783. På kartan ses Söderbys mark som donerades till Gävle stad på tidigt 1600-tal. Det aktuella utredningsområdet inlagt och markerat med blått. Ett gränsröse som påträffades vid utredningen är markerat med rött och med lämningsnummer.

Figur 6. Utdrag ur avmätningsskarta från år 1829 där en byggnad ringats in med blå cirkel, den registrerade lägenhetsbebyggelsen (L1951:6071) markerad med rött. Två grunder efter lador som påträffades vid utredningen har identifierats på denna karta och markerats med respektive lämningssnummer. Den övre kartan visar en detaljförstoring över de två ladorna.

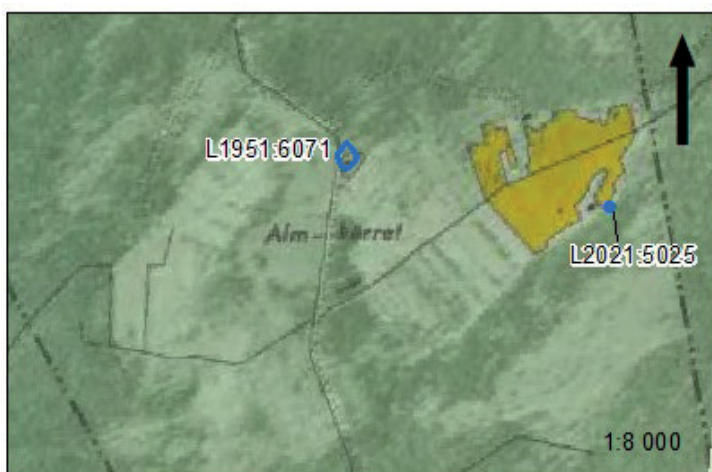
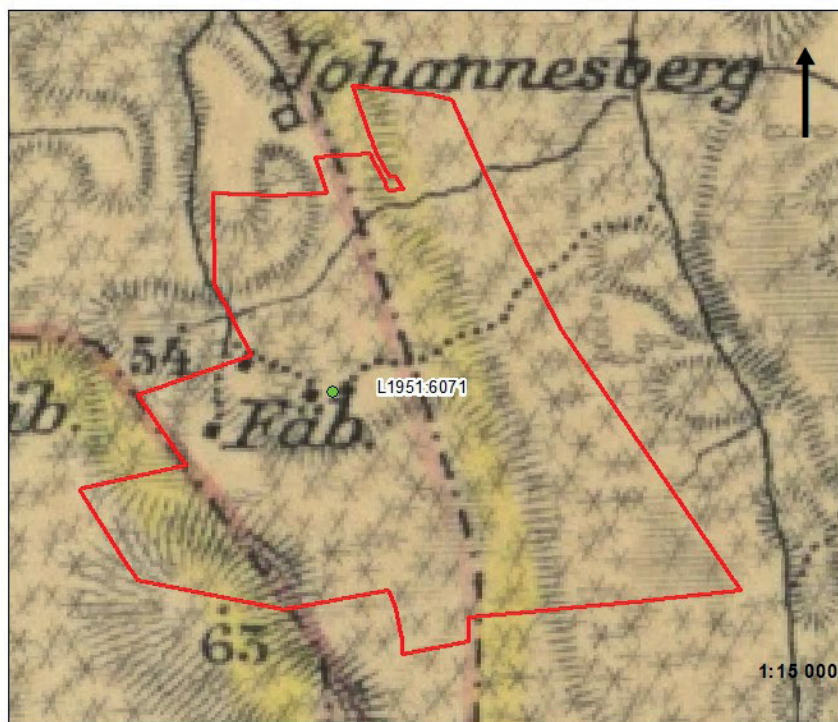

Figur 7. Utdrag ur avmätningsskarta från år 1829 med lämningar som påträffades vid utredningen rödmarkerade och med respektive lämningssnummer. Byggnaden som finns inom den blå cirkeln i figur 6 motsvarar L2022:1720.

Figur 8. Utdrag ur Ljunggrens litografiska atlas från år 1858 visar en byggnad vid Almkärret.

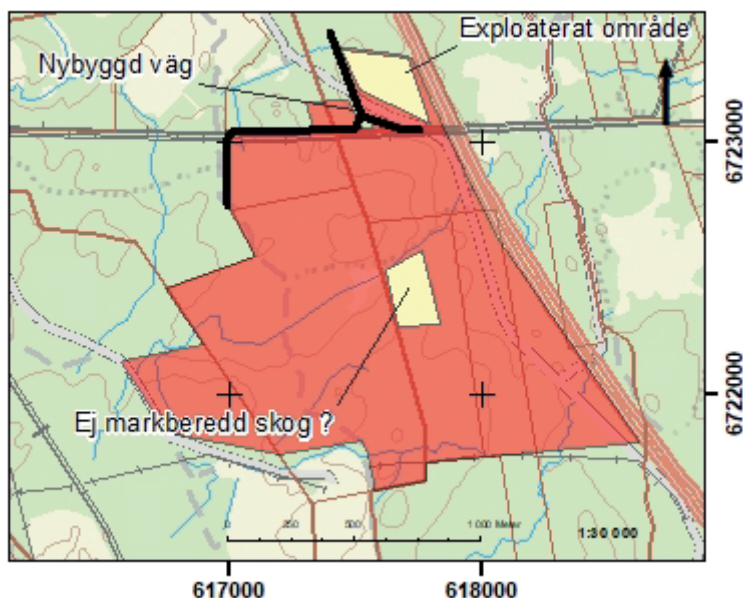
Figur 9. Utdrag från 1900-talets Generalstabskarta. Utredningsområdet rödmarkerat och den sedan tidigare i KMR registrerade lägenhetsbebyggelsen inlagd som grön markering.

Figur 10. Utdrag ur Ekonomiska kartan från 1950-talet. Geometrin för Lägenhetsbebyggelsen (L1951:6071) inlagd och blåmarkerad samt en grund efter lada (L2021:5025) som påträffades vid utredningen. Denna grund kan eventuellt vara efter samma lada som syns på kartan.

RESULTAT INVENTERING

Vid utredningen kunde då konstateras att större delen av området var markberett. Endast ett cirka 1000 kvadratmeter stort område uppfattades inte vara påverkat av det moderna skogsbruket. Längst i norr var ett mindre område redan exploaterat dels av en damm för dagvatten med tillhörande sandplan, dels av en nybyggd mindre väg.

Figur 11. Utdrag ur fastighetskartan med de redan exploaterade områdena i norra delen av utredningsområdet markerade samt det skogsområde som tolkades inte vara markberett.

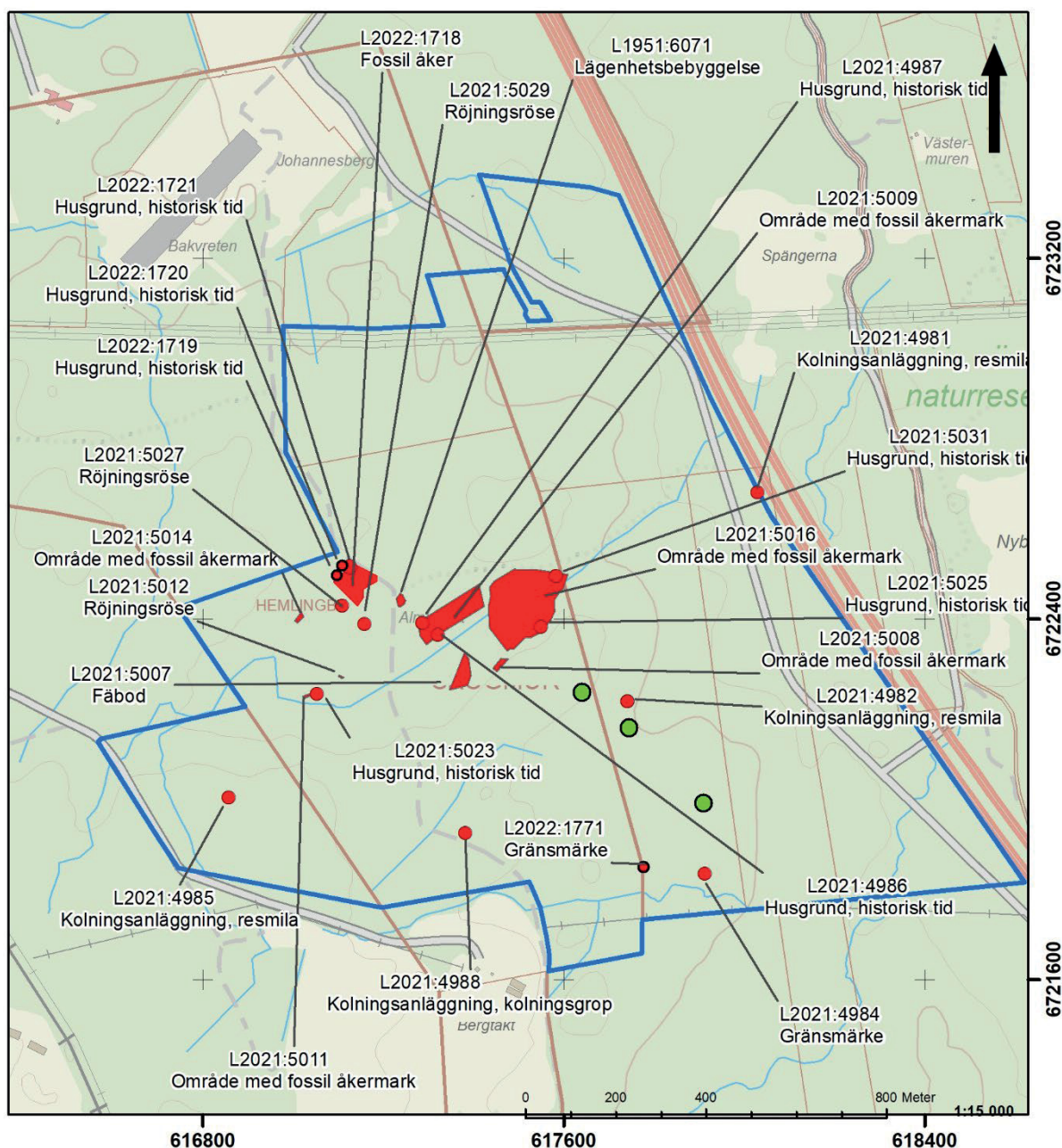
Figur 12. Foto av den skog som tolkades inte vara markberedd. Foto från norr: Kerstin Westrin.

Vid utredningens etapp 1 påträffades 25 lämningar och 3 lägen för möjliga stenåldersboplatser identifierades. För geografisk placering samt respektive lämningsnummer se figur 13. Av de påträffade lämningarna är 18 kopplade till jordbruk i anslutning till före detta torpet/fäboden *Almkärret*. 4 lämningar är efter kolningsverksamhet, där 3 är tolkade som resmilor. Ingen av kolbottnarna hade grund efter koja. Den fjärde kolningslämningen tolkades som en kolningsgrop, med den antikvariska bedömningen *fornlämning* i KMR. De tre resmilorna har fått den antikvariska bedömningen *övrig kulturhistorisk lämning*. Två gränsrösen har registrerats som *fornlämning*. Den redan kända och registrerade lägenhetsbebyggelsen (L1951:6071) kvalitetssäkrades genom uppdatering av både lämningsbeskrivning och ny lämningsgeometri. 15 av de lämningar som påträffades runt Almkärret har i KMR fått den antikvariska bedömningen *övrig kulturhistorisk lämning* medan de två grunderna efter lador och en husgrund som identifieras på kartan från år 1821 (figur 6 och 7) fått bedömning *fornlämning*. En möjlig husgrund har fått den antikvariska bedömningen *möjlig fornlämning*.

På de tre boplatslägena grävdes provgropar i utredningens etapp 2. Inget, varken forn- eller sentida, framkom på något av lägena.

Figur 13. Provgropsgrävning pågår. Foto: Kerstin Westrin.

Figur 14. Utdrag ur fastighetskartan men utredningsområdet markerat med blå linje. Samtliga påträffade och registrerade lämningar markerade med rött. De tre lägena för möjliga stenåldersboplatser är markerade med grönt.

DISSKUSION

Almkärret. Som redan nämnts så talar namnet för att det var ett kärr som dikats ur för att skapa odlingsmark. Sannolikt påbörjades arbetet redan på 1700-talet då det på kartan från år 1829 är ett tämligen stort område som gjorts brukbart. Det är också sannolikt att det är en borgare i Gävle som tagit marken i besiktning. Detta har ej kunnat beläggas dock. Byggnaden på denna karta är sannolikt inte för permanentboende utan för ett säsonsboende/ekonomibyggnad. År 1858 ser området tämligen lika ut, inga fler bostäder är utmärkta. Runt 1900-talet har det tillkommit fyra byggnader och nu benämns byggnaderna som fäbodar. En fäbod ligger på denna karta väster om utredningsområdet och sannolikt motsvarar den registrerade fäboden (L1951:5624). I husförslängden från 1871–75 finns det en familj fast boende på

Almkärret. Exakt vilket av husen det motsvarar har inte gått att svara på. Förutom den redan kända och registrerade lägenhetsbebyggelsen (L1951:6071) och husgrunderna (L2022:1719, L2022:1720) så påträffades ingen rester av de övriga fäbodarna som finns utmärkta på generalstabskartan. Området är både avverkat och hårt markberett.

Figur 15. Den före detta odlingsmarken till väster och spismursresten i Lägenhetsbebyggelsen vid Almkärret. Foto Kerstin Westrin.

Av de odlingsmarker som finns på de historiska kartorna är det endast den åker längst mot öster (L2021:5016) som fortfarande är relativt intakt. De övriga odlingsmarkerna är avverkade, markberedda och svåra att överblicka på grund av tätt växande lövsly. Med de omfattande skadorna har endast intakta röjningsrösen registrerats på dessa ytor. Då den redan kända och registrerade lägenhetsbebyggelsen tillkommit efter år 1850 har den behållit den antikvariska bedömningen övrig kulturhistorisk lämning. Av husgrunden (L2022:1719), (L2022:1721) och (L2022:1720) har den sist nämnda korresponderat mot den byggnad som finns på kartan från år 1829. Vid utredningen påträffades också två bebyggelselämningar i den södra och östra delen av den äldre odlingsmarken. (L2021:5007) fäbod och (L2021:503) husgrund historisk tid. Dessa två lämningar har inte gått att belägga på någon historisk karta. Båda lämningarna är också osäkra husgrunder på grund av skador från skogsbruket.

De tre kolbottnarna tolkades vara efter resmilor. Alla tre kolbottnar är svåra att se då de saknar vall och är i princip i samma höjd som omgivande terräng. De kunde identifieras genom att ytan var plan och stenfri. Två kolbottnar ligger på Hemlingbys mark och en på Kungsladugården/Backas marker. Ingen kolningsanläggning påträffades på donationsmarken /före detta Söderbys mark. Det stora behovet av kol hänger samman med järnbrukens expansion som tar fart på 1600-talet, samtidigt som Söderbys mark doneras till Gävle stad. Kanske Gävles borgare saknade behovet av extra inkomster från kolning?

Den kolningsgrop som påträffades fick i KMR den antikvariska bedömningen fornlämning.

Figur 16. Den påträffade kolningsgropen rödmarkerad på stora bilden. Lilla bilden visar kolningsgropen med en arkeolog däruti. Foto från sydöst: Maria Björck.

Figur 17. Utdrag ur fastighetskartan med storskiftes kartan från år 1766 pålagd. Röda markeringen visar läget för det påträffade gränsröset L2021:4984 och den blå linjen visar utredningsområdets gräns.

Gränsröset (L2021:4984) har inte kunnat identifierats på någon historisk karta.

Kan det vara en annan markering som avses, av en stig? Är det ett röse för en gräns bör det utifrån kartstudierna vara äldre än år 1766.

Figur 18. Gränsröset l2021:4984. Foto från öst: Maria Björck,

Figur 19. Gränsröset L2022:1717. Jordsonden markerar rösets mittpunkt. Foto från söder: Kerstin Westrin.

LÄNSMUSEETS FÖRSLAG PÅ FORTSATTA ÅTGÄRDER

Samtliga kolningsanläggningar undersöks

Samtliga husgrunder undersöks.

De två gränsrösen undersöks

Ett mindre antal röjningsrösen undersöks.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens diarienummer: 1452–2021

Länsstyrelsens beslutsdatum: 2021-05-05

Länsmuseet Gävleborgs diarienummer: 2021–29/320

Uppdragsgivare: Gävle Kommun, Livsmiljö Gävle

Undersökningstid: 5 dagar under maj-juni 2021

Projektledare: Kerstin Westrin

Personal: Kerstin Westrin, Maria Björck, Frida Löjdström.

Fastigheter: Hemlingby 19:1²⁰ och del av Andersberg 14:1¹, Hemlingby 23:14³ och 72:1⁴⁸, Skogmur 3:1¹ och 4:1¹ samt Valbo-Backa 6:1².

Socken: Gävle stad och Valbo socken

Kommun: Gävle kommun,

Koordinatsystem: Sweref 99 TM

Höjdsystem: RH 2000

Undersökt area: ca 149 hektar

Inmätningssystem: GPS

Dokumentationshandlingar: Förvaras i Länsmuseet Gävleborgs arkiv.

Fynd: Inga fynd påträffades.

REFERENSER

Swedlund, R 1946, Kungliga privilegier. Ur Gävles historia. Gävle Museum.

Eriksson, K. 2007. *Nytt industriområde vid Ersbo-Skogmur*. Arkeologisk utredning. Rapport Länsmuseum Gävleborg 2007:05

Eriksson, K. 2008. *Gårdslämningar i Ersbo-Skogmur*. Dokumentation. Rapport Länsmuseum Gävleborg 2008:08

Eriksson, K. 2007. *Södra Hemlingby*. Utredning etapp 1 och 2. Rapport Länsmuseum Gävleborg 2007:04

Eriksson, K. 2008. *Klintbergsska rönninen*. Dokumentation. Rapport Länsmuseum Gävleborg 2008:

Digitala arkiv

[https://riksarkivet.se/Heliga Trefaldighets kyrkoarkiv:](https://riksarkivet.se/Heliga_Trefaldighets_kyrkoarkiv)

Husförhörbok: SE/HLA/1010056/A I/18 h/ 1871 – 1875

<https://app.raa.se/open/fornsok/>

Historiska kartor

Akt	Åtgärd	År	Arkiv
21-val-66	Storskifte	1766	Lantmäterimyndighetens arkiv
V29	Sammandragskarta	1783	Lantmäteristyrelsens arkiv
V14-1:17	Avmätning	1829	Lantmäteristyrelsens arkiv
j-35	Ljunggrens atlas	1858	Rikets allmänna kartverks arkiv
J243-98-1	Generalstabskartan	1900	Rikets allmänna kartverks arkiv
J133-13h4e55	Ekonomiska kartan	1955	Rikets allmänna kartverks arkiv

BILAGA. LÄMNINGSLISTA

Lämnings nr	Lämningsstyp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning	Kommentar
L2021:4987	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, ca 12–13 m diam. Diffus. Sot/kol vid provstick. Ca 1 m Ö om, ev. spisröse 2x1 m och 0,4 m h.	ÖKL	
L2021:4982	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, ca 13 m diam. Diffus. Sot vid provstick och rikligt med kol i rotvälta.	ÖKL	
L2021:4984	Gränsröse	Gränsröse, 1,5 m diam och 0,1–0,15 m h, av 0,2–0,3 m st stenar. Visarsten är 0,3 m l, 0,05–0,15 m tj och 0,2–0,3 m h (N-S). Ej i aktiv gräns.	Fornlämning	
L2021:5007	Fäbod?	Lämningar efter fäbod? 25-70x35 m (NNÖ-SSV), bestående av 1 spisröse, enstaka grundstenar och 4 röjningsrösen. Spisröset är 1,5x1,5 m och 0,2–0,4 m h, av natursten och stora tegelstenar av äldre typ. Kring spisröset finns enstaka grundstenar. Röjningsrösena är 5 m i diam till 9x3-5 m st och 0,6–1,3 m h, ett röjningsröse är stenmursliknande, 12 m l, 3 m br och 0,5 m h, av 0,15–0,8 m st stenar.	Möjlig fornlämning	Ej bekräftad på Historiska kartor
L2021:5008	Röjningsröseområde	Röjningsröseområde, ca 35x10m (NNÖ-SSV), bestående av 4 röjningsrösen. Röjningsrösena är 8x3-4 m st och 0,4–0,5 m h, ett röjningsröse är stenmursliknande, 12 m l, 3 m br och 0,5 m h, av 0,15–0,8 m st stenar.	ÖKL	
L2021:4985	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, ca 13 m diam. Diffus. Sot/kol vid provstick.	ÖKL	
L2021:5009	Röjningsröseområde	Röjningsröseområde, ca 160x45m (NÖ-SV), bestående av minst 25 röjningsrösen. Röjningsrösena är 4–6 m diam till 15x8 m st och 0,5–1,4 m h, av 0,15–0,8 m st stenar. Flera av röjningsrösena ligger på eller intill större markfasta block.	ÖKL	
L2021:4986	Husgrund	Grund efter lada, 11,5x7 m (N-S), begränsad av 0,2–0,7 m st syllstenar. Svår att se pga. gräs och sly. I och intill grunden finns taktegel och plåtrester.	Fornlämning	
L2021:4987	Husgrund	Grund efter ekonomibyggnad, lada? 7x5 m (N-S), begränsad av syllsten, 0,3–0,5 m st. Svår att se pga. gräs och sly. I och intill grunden finns taktegel.	Fornlämning	
L2021:4988	Kolningsanläggning	Kolningsgrop, ca 1,5x1,5 m st och 0,6–0,8 m dj. Omges av en vall, 1,5–2 m br och 0,2–0,3 m h. Vid provstick kol i gropan. Bottenplanet och delar av vällen skadad av en rotvälta.	Fornlämning	Skador gör den svårbedömd

Lämnings nr	Lämningsstyp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning	Kommentar
L2021:5023	Husgrund	Grund efter jordkällare, 3x2,5 m (N-S) och 0,6 m dj, uppbyggd av kallmurad natursten, 0,3–0,6 m st. Omges av en vall, 2 m br och 0,7 m h. Ingång i N.	ÖKL	
L2021:5011	Röjningsröseområde	Röjningsröseområde, 30x5 m (Ö-V) Röjningsrösena är 3–4 m diam till 7x3 m st och 0,3–0,5 h, av 0,2–0,5 m st stenar.	ÖKL	
L2021:5012	Röjningsröse	Röjningsröse, bågformat, ca 15 m l, 1–5 m br och 0,2–0,5 m h. Av 0,15–0,5 m st stenar.	ÖKL	
L2021:5014	Röjningsröseområde	Röjningsröseområde, 25x10 (NÖ-SV), bestående av 4 röjningsrösen. Röjningsrösena är 5-15x3-10 m st och av 0,2–0,8 m st stenar.	ÖKL	
L2021:5025	Husgrund	Grund efter lada, ca 8x6m, avgränsas ställvis av syllsten. Grunden är svåravgränsad, intill finns röjd sten och röjningsrösen. I och intill grunden finns taktegel och ett vagnshjul.	ÖKL	
L2021:5027	Röjningsröse	Ca 7x5 m (Ö-V) och 0,3–0,5 m h. Av 0,2–0,5 m st stenar.	ÖKL	
L2021:5029	Röjningsröse (S&H) 3089481	Röjningsröse, 8x3,5 m och 0,5 m h. Av 0,2–0,6 m st stenar.	ÖKL	
L2021:5031	Husgrund?	Ca 7x6m(N-S) och 0,2 m h. Spisröse 3x2 m och 0,5 m h. Av 0,1–0,25 m st stenar. Spisröset röjningsröseliknande.	ÖKL	
L2021:5016	Område med fossil åkermark	Område med igenvuxen odlingsmark, ca 165x150 m (N-S), bestående av ca 10 åkerytor och ca 50 röjningsrösen. Några åkerytor är oregelbundna, andra är rektangulära, i kanten finns mindre diken ca 0,5 m br och 0,2–0,3 m dj. Röjningsrösena är 4–6 m diam till 12-15x6-8 m st och 0,5–1,4 m h. Av 0,15–0,8 m st stenar. Några av röjningsrösena är hägnadsliknande. Röjningsrösena ligger främst i kanten kring åkerytorna, några röjningsrösen ligger på ett impediment mellan två åkerytor.	ÖKL	
L1951:6071	Lägenhetsbebyggelse Almkärret	Torplämning (30x26m (N-S) bestående av 1 hg med spismursrest, 1 jordkällare samt 1 brunn. Husgrunden är 7x6 m(N-S) med syllstenar av 0,2–0,3 m st. Spismursrest, 2,5x2,5 m och 0,4 m h. Jordkällare 3,5x2,5 m(Ö-V) och 0,5–1,0 m h. Ingång i Ö. Brunn, 1 m diam. Igenfylld av stenad.	ÖKL	
L2022:1718	Husgrund, lada	Grund efter lada, ca 20x10 m (NNÖ-SSV), begränsad av stenvallar, stenvallarna är 2 m br och 0,3-0,5 m h, och har en plan yta. Vallarna är uppbyggda av 0,1-1,2 m st stenar. Längs grundens S-sida är en 3 m br öppning. I grunden finns tegel och järnband.	ÖKL	

Lämnings nr	Lämningstyp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning	Kommentar
L2022:1720	Husgrund	Husgrund. Stensyll, 2 m l, av tätt lagda stenar, övermossad. I anslutning till stensyllen finns tegelstenar, metallskrot. I marken finns kol och sot efter en brand.	Fornlämning	
L2022:1721	Husgrund?	Rest av husgrund, det enda som finns kvar är spisröset. Spisröset är 3x3 m och 0,7 m h, av 0,05-0,7 m st stenar och enstaka äldre tegelstenar.	ÖKL	
L2022:1718	Fossil åker	Äldre igenväxt odlingsmark, ca 65x55 m st (NÖ_SV), bestående av 2 åkrar, 6 röjningsrösen. Åkrarna är närmast rektangulära, 3 av röjningsrösen är stenmursliknande, ca 40-60 m l, 5-10 m br och 0,5-0,8 m h, av 0,1-0,8 m st stenar, de 3 andra gränsrösen är 4-5 m st och om 0,5-0,7 m h. Gränsrösen ligger mellan åkerytorna och i kanten av dessa.	ÖKL	
L2022:1717	Gränsröse	Gränsröse, rund, 3 m diam och 0,4-0,5 m h, uppbyggd av 0,2-0,3 m st stenar. I centrum ett mindre röse, 1,2x0,8 m (NNV-SSÖ) och 0,5 m h, i centrum av detta röse 2 visarstenar? Visarsten, 0,3 m h, 0,25 m br och 0,1 m tj (NNV-SSÖ), den andra visarstenen är vält, 0,3x0,25 m st och 0,15 m tj. Den resta visarstenen visar en gräns som inte finns på någon historisk karta. Gränsröset står i ett knä för den gamla gränsen för Valbo socken. Gränsröset är övermossat.	Fornlämning	
	Boplatsläge A	Inga fynd påträffades vid provgroppgrävning	Utgår	
	Boplatsläge B	Inga fynd påträffades vid provgroppgrävning	Utgår	
	Boplatsläge C	Inga fynd påträffades vid provgroppgrävning	Utgår	

LÄNSMUSEET GÄVLEBORG, SÖDRA STRANDGATAN 20, 802 50 GÄVLE. WWW.LANSMUSEETGAVLEBORG.SE